

ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹՅԱՆ ԸՆԴՀԱՆՈՒՐ ԲՆՈՒԹԱԳԻՐԸ GENERAL CHARACTERISTIC OF THE REPUBLIC OF ARMENIA

ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹՅՈՒՆ REPUBLIC OF ARMENIA

Մայրաքաղաքը՝ ԵՐԵՎԱՆ The Capital – YEREVAN CITY

Մշտական բնակչության թվաքանակը , 1 000 մարդ <i>2016թ. հունվարի 1-ի դրությամբ</i>	2 998.6	The number of de jure population, 1 000 person <i>as of 1 January, 2016</i>
Բնակչության խտությունը մեկ կմ ² վրա, մարդ Տարածքը, կմ ²	101	The population density per km ² , person Area, km ²
	29 743	

Երկիրը գտնվում է Ասիայի արևմտյան մասում, Հայկական լեռնաշխարհի հյուսիս-արևելյան հատվածում՝ Կովկասի և Առաջավոր Ասիայի միջև (Կուր և Արաքս գետերի միջին հոսանքների միջգետային տարածքը)

The country is situated in western part of Asia, occupies the north-eastern part of Armenian plateau – between Caucasus and Nearest Asia (the inter-river territory between the middle flows of the rivers Kur and Araks)

Երկիրն ընկած է հս.լ 38°50 ¹ - 41°18 ¹ -ի և ալ.ե. 43°27 ¹ - 46° 37 ¹ - ի միջև		The country is located in the latitude of 38° 50 ¹ - 41° 18 ¹ N. and longitude of 43° 27 ¹ - 46° 37 ¹ E
Անտառային հողեր, %	11.2 ¹	Forest lands, %
Հատուկ պահպանվող տարածքներ, %	11.3 ¹	Special protected territories, %
Գյուղատնտեսական նշանակության հողեր, %	68.8 ¹	Agricultural land comprises of the territory, %
Այլ հողեր, %	8.7 ¹	Other lands, %
Պետական սահման		State border
Հյուսիսում՝ Վրաստանի հետ, Արևելքում՝ Ադրբեջանի հետ, Արևմուտքում և հարավ- արևմուտքում՝ Թուրքիայի հետ, Հարավում՝ Իրանի հետ		In the North with Georgia, In the East with Azerbaijan, In the West and South- West with Turkey, In the South with Iran
Առավելագույն ձգվածությունը, կմ		The greatest extend, km
հյուսիս-արևմուտքից հարավ-արևելք՝	360	from North-West to South- East comprises
արևմուտքից արևելք՝	200	from West to East
Ցամաքի ամենացածր կետը, մ		Earth lowest point, m
Դեբեդ գետի ստորին հոսանքի շրջանը	375	The underflow region of Debed river
Ամենաբարձր կետը, մ		The highest elevation, m
Արագած լեռան գագաթ	4 090	Peak of Aragats mountain
Բարձր լեռնագագաթներ, մ		The high mountaintops, m:
Կապուտջուղ	3 906	Kapudjugh
Աժդահակ	3 598	Azhdahak
Սպիտակասար	3 555	Spitakasar
Վարդենիս	3 522	Vardenis
Խոշոր գետերը, կմ		The longest rivers, km
Արաքս		The Araks

¹ Ըստ ՀՀ կառավարությանն առընթեր անշարժ գույքի կադաստրի պետական կոմիտեի կողմից կազմված
 ՀՀ հողային հաշվեկշռի՝ 2015թ. հուլիսի 1-ի դրությամբ:
 According to RA land balance formed by the State Committee of Real Estate Cadastre under RA Government as of
 July 1, 2015.

ՀՀ սահմաններում	192 ¹	<i>in the Republic of Armenia</i>
ընդհանուր երկարությունը	1 072	<i>the total length</i>
Ախուրյան	186	The Akhuryan
Որոտան		The Vorotan
ՀՀ սահմաններում	111	<i>in the borders of Armenia</i>
ընդհանուր երկարությունը	178	<i>the total length</i>
Դեբեդ		The Debed
ՀՀ սահմաններում	154	<i>in the borders of Armenia</i>
ընդհանուր երկարությունը	176	<i>the total length</i>
Հրազդան	141	The Hrazdan
Աղստև		The Aghstev
ՀՀ սահմաններում	81	<i>in the borders of Armenia</i>
ընդհանուր երկարությունը	121	<i>the total length</i>
Լճեր (2015թ. միջին տարեկան ցուցանիշներ)		Lakes (average annual indicators, 2015)
Սևանա		Sevan
մակերեսը, կմ ²	1 276.5	<i>surface, km²</i>
բարձրությունը ծովի մակերևույթից, մ (միջին նիշը)	1 900.29	<i>the height above sea level, m (average level)</i>
Սև		Sev
մակերեսը, կմ ²	2.0	<i>surface, km²</i>
բարձրությունը ծովի մակերևույթից, մ	2 666	<i>the height above sea level, m</i>
Ակնա		Akna
մակերեսը, կմ ²	0.8	<i>surface, km²</i>
բարձրությունը ծովի մակերևույթից, մ	3 032	<i>the height above sea level, m</i>
Միջին ջերմաստիճանը		The average temperature
հունվարին	-4.2 ^o C	<i>in January</i>
շեղումը 1961-1990թթ. նորմայից	+2.6 ^o C	<i>deviation from norm 1961-1990</i>
հունիսին	+16.5 ^o C	<i>in June</i>
շեղումը 1961-1990թթ. նորմայից	+3.1 ^o C	<i>deviation from norm 1961-1990</i>
Տեղումների քանակը, մմ	621	<i>The number of precipitations, mm</i>
շեղումը 1961-1990թթ. նորմայից, մմ	+29	<i>deviation from norm 1961-1990, mm</i>

¹ Ըստ Հայկական ՍՍՀ ջրագրությունը, ՀՀ ԳԱԱ, 1981թ., էջ 108:
 By Armenian SSR Hydrography, NAS RA, 1981, p. 108.

ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹՅԱՆ ՊԵՏԱԿԱՆ ԿԱՌՈՒՑՎԱԾՔԸ

THE STATE STRUCTURE OF THE REPUBLIC OF ARMENIA

Հայաստանի Հանրապետությունն ինքնիշխան, ժողովրդավարական, սոցիալական, իրավական պետություն է (ՀՀ Սահմանադրություն, գլուխ 1, հոդված 1):

Հայաստանի Հանրապետության պետական անկախության հռչակագիրն ընդունվել է 1990թ. օգոստոսի 23-ին, իսկ անկախության հռչակման հանրաքվեն անց է կացվել 1991թ. սեպտեմբերի 21-ին: Նույն թվականի դեկտեմբերի 21-ին Հայաստանը դարձել է Անկախ պետությունների համագործակցության (ԱՊՀ) անդամ, 1992թ. մարտի 2-ին՝ Միավորված ազգերի կազմակերպության (ՄԱԿ) անդամ, 2001թ. հունվարի 25-ին Եվրախորհրդի անդամ (ԵԽ), 2003թ. փետրվարի 5-ին՝ Առևտրի համաշխարհային կազմակերպության (ԱՀԿ) անդամ, իսկ 2015թ. հունվարի 2-ին Եվրասիական տնտեսական միության (ԵԱՏՄ) անդամ:

Հայաստանի Հանրապետությունում իշխանությունը պատկանում է ժողովրդին: Հանրապետության Նախագահը Հայաստանի Հանրապետության անկախության, տարածքային ամբողջականության և անվտանգության երաշխավորն է: Հայաստանի Հանրապետությունում օրենսդիր իշխանությունն իրականացնում է Ազգային ժողովը:

The Republic of Armenia is an independent, democratic, social and legal state (Article 1, Chapter 1, RA Constitution).

The declaration on state independence of the Republic of Armenia was adopted on 23 August 1990 and the referendum on independence declaration was held on 21 September 1991. On 21 December of the same year Armenia became a member of the Commonwealth of Independent States (CIS), on 2 March 1992 – a Member of the United Nations (UN), on 25 January 2001 – a member of the Council of Europe (CE), on 5 February 2003 – a member of the World Trade Organization (WTO), and on 2 January 2015 – a member of the Eurasian Economic Union (EEU).

In the Republic of Armenia the power belongs to the people. The president of the Republic is guarantor for the country independence, territorial integrity and security. In the Republic of Armenia the legislative power is implemented by the National Assembly.

Ժողովուրդն իր իշխանությունն իրականացնում է ազատ ընտրությունների, հանրաքվեների, ինչպես նաև Սահմանադրությամբ նախատեսված պետական և տեղական ինքնակառավարման մարմինների ու պաշտոնատար անձանց միջոցով (ՀՀ Սահմանադրություն, գլուխ 1, հոդված 2):

Պետական իշխանությունն իրականացվում է Սահմանադրությանը և օրենքներին համապատասխան՝ օրենսդիր, գործադիր և դատական իշխանությունների բաժանման ու հավասարակշռման հիման վրա (ՀՀ Սահմանադրություն, գլուխ 1, հոդված 5):

Պետական լեզուն հայերենն է, որը պատկանում է հնդեվրոպական լեզվախմբին, ազգային արժույթը՝ դրամն է, որը շրջանառության մեջ է դրվել 1993թ. նոյեմբերից:

The people implement its power through free elections, referendums, as well as through state and local self-government bodies and officials (Article 2, Chapter 1, RA Constitution).

The state power is implemented in compliance with the Constitution and laws based on the principle distinguishing the legislative, executive and judicial powers (Article 5, Chapter 1, RA Constitution):

The state language is Armenian, which belongs to the Indo-European language group, the national currency is dram, which has been circulated since November 1993.

ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹՅՈՒՆՈՒՄ ՆՇՎՈՂ ՏՈՆԵՐԻ ԵՎ ՀԻՇԱՍԱԿԻ ՕՐԵՐԸ¹
 HOLIDAYS AND REMEMBRANCE DAYS IN THE REPUBLIC OF ARMENIA¹

1	Ծննդյան տոներ և Ամանոր Christmas and New Year	Դեկտեմբերի 31-ից հունվարի 2-ը December 31-January 2	Ոչ աշխատանքային Non-working days
	Նախաձննդյան տոներ Days before Christmas	Հունվարի 3,4,5 January 3,4,5	Ոչ աշխատանքային Non-working days
	Սուրբ Ծնունդ և Հայտնություն Christmas and Revelation	Հունվարի 6 January 6	Ոչ աշխատանքային Non-working days
2	Սուրբ Ծննդյան և հայտնության տոնին հաջորդող՝ Մեռելոց հիշատակի օր Commemoration Day following the Christmas and Revelation	Հունվարի 7 January 7	Ոչ աշխատանքային Non-working days
3	Բանակի օր Army Day	Հունվարի 28 January 28	Ոչ աշխատանքային օր Non-working day
4	Մայրենի լեզվի օր Mother Tongue's Day	Փետրվարի 21 February 21	
5	Ադրբեջանական ԽՍՀ-ում կազմակերպված ջարդերի զոհերի հիշատակի և բռնազաղթված հայ բնակչության իրավունքների պաշտպանության օր Remembrance of Slaughter Victims in Azerbaijanian SSR and Armenian's Rights Protection Day	Փետրվարի 28 February 28	
6	Կանանց տոն Women's Day	Մարտի 8 March 8	Ոչ աշխատանքային օր Non-working day
7	Մայրության և գեղեցկության տոն Motherhood, Beauty Holiday	Ապրիլի 7 April 7	
8	Հայոց ցեղասպանության զոհերի հիշատակի օր Remembrance of Armenian Genocide Victims' Day	Ապրիլի 24 April 24	Ոչ աշխատանքային օր Non-working day
9	Աշխատանքի օր Labour Day	Մայիսի 1 May 1	Ոչ աշխատանքային օր Non-working day
10	Երկրապահի օր Motherland Defender's Day	Մայիսի 8 May 8	
11	Հաղթանակի և խաղաղության տոն Victory and Peace Day	Մայիսի 9 May 9	Ոչ աշխատանքային օր Non-working day
12	Ընտանիքի օր Family day	Մայիսի 15 May 15	
13	Ուսանողների և երիտասարդների օր Youth and Students Day	Մայիսի 16 May 16	

¹ Ըստ «Հայաստանի Հանրապետության տոների և հիշատակի օրերի մասին» ՀՀ օրենքի (ընդունված է 2001թ. հունիսի 24-ին):

According to the RA Law "On holidays and remembrance days in the republic of Armenia"(adopted on 24 June 2001).

ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹՅԱՆ ԸՆԴՀԱՆՈՒՐ ԲՆՈՒԹԱԳԻՐԸ
 GENERAL CHARACTERISTIC OF THE REPUBLIC OF ARMENIA

14	Հանրապետության տոն Republic Holiday	Մայիսի 28 May 28	Ոչ աշխատանքային օր Non-working day
15	Երեխաների իրավունքների պաշտպանության օր Children's Rights Protection Day	Հունիսի 1 June 1	
16	Բռնադատվածների հիշատակի օր Remembrance Day of Convicted	Հունիսի 14 June 14	
17	Սահմանադրության օր Constitution Day	Հուլիսի 5 July 5	Ոչ աշխատանքային օր Non-working day
18	Գիտելիքի, գրի և դպրության օր Knowledge, Letters and Literature Day	Սեպտեմբերի 1 September 1	
19	Անկախության տոն Independence Day	Սեպտեմբերի 21 September 21	Ոչ աշխատանքային օր Non-working day
20	Ուսուցչի օր Teacher's Day	Հոկտեմբերի 5 October 5	
21	Թարգմանչաց տոն Rendering Day	Հոկտեմբերի երկրորդ շաբաթ օրը On the second day of October	
22	Տեղական ինքնակառավարման օր Local Self-Government Day	Նոյեմբերի 10 November 10	
23	Երկրաշարժի զոհերի հիշատակի օր Remembrance Earthquake Victims' Day	Դեկտեմբերի 7 December 7	
24	Ցեղասպանությունների դատապարտման և կանխարգելման օր Genocide Condemnation and Prevention Day	Դեկտեմբերի 9 December 9	
25	Սուրբ Վարդանանց տոն՝ բարի գործի և ազգային տուրքի օր St Vardanants Day: good deed and national homage Day	Սուրբ Զատիկից 8 շաբաթ առաջ՝ հինգշաբթի օրը On Thursday, 8 weeks before St. Easter	
26	Սուրբ Էջմիածնի տոն St Echmiadzin day	Սուրբ Զատիկից 64 օր հետո, կիրակի օրը On Sunday, 64 days after St Easter	

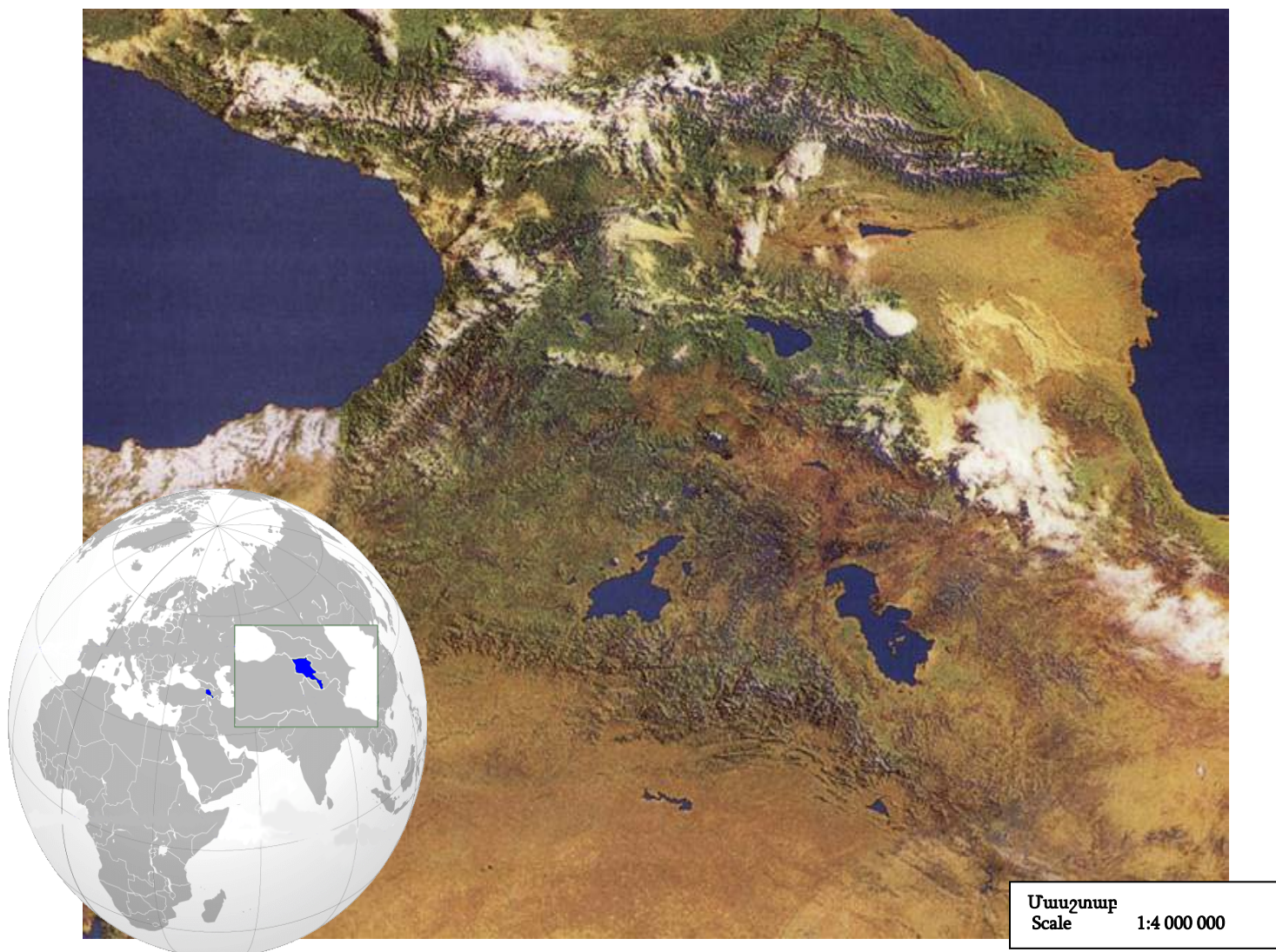
Ծանոթություն՝

Հայաստանի Հանրապետությունում կարող են նշվել նաև ավանդական և եկեղեցական տոներ, միջազգային օրեր, իսկ կառավարության որոշմամբ՝ մասնագիտական և այլ տոներ ու հիշատակի օրեր:

Note:

Traditional and religious holidays can be celebrated in the Republic of Armenia as well, international days and according to the government decree-professional and other holidays and remembrance days.

ՏԱՐԱԾԱՇՐՉԱՆԸ ՏԻԵԶԵՐՔԻՑ
REGION FROM SPACE

ՎԱՐՉԱՏԱՐԱԾՔԱՅԻՆ ԲԱԺԱՆՈՒՄԸ
 ADMINISTRATIVE AND TERRITORIAL DIVISION

ՎԱՐՉԱՏԱՐԱԾՔԱՅԻՆ ԲԱԺԱՆՈՒՄԸ 2016 ԹՎԱԿԱՆԻ ՀՈՒՆՎԱՐԻ 1-Ի ԴՐՈՒԹՅԱՄԲ
ADMINISTRATIVE AND TERRITORIAL DIVISION AS OF JANUARY 1, 2016

Մարզեր	10	Marzes
Համայնքներ	896	Communities
Վարչական շրջաններ	12	Administrative district
Քաղաքներ	49	Towns/Cities
Գյուղեր	953	Villages

ՏԱՐԱԾՔԸ ԵՎ ԲՆԱԿՉՈՒԹՅՈՒՆՆ ԸՍՏ ՎԱՐՉԱՏԱՐԱԾՔԱՅԻՆ ԲԱԺԱՆՄԱՆ
TERRITORY AND POPULATION BY ADMINISTRATIVE AND TERRITORIAL DIVISION

Մարզերը և ք. Երևանը	Տարածք, կմ ² Territory, km ²	Մշտական բնակչության թվաքանակը (2016թ. հունվարի 1-ի դրությամբ), 1 000 մարդ Number de jure population (as of January 1, 2016), 1 000 persons			Marzes and Yerevan city
		ընդամենը total	քաղաքային urban	գյուղական rural	
Հայաստանի Հանրապետություն	29 743	2 998.6	1 907.0	1 091.6	Republic of Armenia
ք. Երևան	223	1 073.7	1 073.7	-	Yerevan City
Արագածոտն	2 756	129.8	29.1	100.7	Aragatsotn
Արարատ	2 090	258.9	73.1	185.8	Ararat
Արմավիր	1 242	266.6	84.6	182.0	Armavir
Գեղարքունիք	5 349 ¹	231.8	69.2	162.6	Gegharkunik
Լոռի	3 799	225.0	132.8	92.2	Lori
Կոտայք	2 086	253.9	137.9	116.0	Kotayk
Շիրակ	2 680	243.2	142.0	101.2	Shirak
Սյունիք	4 506	139.4	94.0	45.4	Syunik
Վայոց ձոր	2 308	50.8	17.7	33.1	Vayots dzor
Տավուշ	2 704	125.5	52.9	72.6	Tavush

¹ Ներառյալ Սևանա լիճը:
Including Lake Sevan.

ՄԱՐԶԵՐԸ, ԵՐԵՎԱՆ ՔԱՂԱՔԸ ԵՎ ՀԱՄԱՅՆՔՆԵՐԸ
 MARZES, YEREVAN CITY AND COMMUNITIES

(2016թ. հունվարի 1-ի դրությամբ)
 (as of January 1, 2016)

	Համայնքների քանակը Number of communities	Բնակավայրերի քանակը Number of rural settlements
Հայաստանի Հանրապետություն Republic of Armenia	896	1 002
ք. Երևան Yerevan City	1 ¹	1
Արագածոտն Aragatsotn	114	120
Արարատ Ararat	97	99
Արմավիր Armavir	97	98
Գեղարքունիք Gegharkunik	92	98
Լոռի Lori	107	130
Կոտայք Kotayk	67	69
Շիրակ Shirak	119	131
Սյունիք Syunik	102	134
Վայոց ձոր Vayots dzor	44	55
Տավուշ Tavush	56	67

¹ Բաժանվում է 12 վարչական շրջանների:
 Is divided into 12 administrative districts.

ԽՈՇՈՐ ՔԱՂԱՔՆԵՐԸ
 BIG CITIES / TOWNS

(2016թ. հունվարի 1-ի դրությամբ)
 (as of January 1, 2016)

	Մշտական բնակչության թվաքանակը, 1 000 մարդ Number of de jure population, 1 000 persons	Հեռավորությունը մինչև Երևան, կմ Distance to Yerevan, km	
Երևան	1 073.7	-	Yerevan
Գյումրի	117.7	118	Gyumri
Վանաձոր	82.2	115	Vanadzor
Վաղարշապատ	46.7	20	Vagharshapat
Աբովյան	44.4	18	Abovyan
Կապան	42.6	301	Kapan
Հրազդան	41.2	50	Hrazdan
Արմավիր	28.9	44	Armavir
Արտաշատ	20.7	30	Artashat
Իջևան	20.7	132	Ijevan
Մևան	19.2	66	Sevan
Չարենցավան	20.5	36	Charentsavan
Մասիս	20.5	14	Masis
Գորիս	20.3	236	Goris
Արարատ	20.3	47	Ararat
Գավառ	19.5	92	Gavar
Աշտարակ	18.0	19	Ashtarak
Արթիկ	18.8	100	Artik
Դիլիջան	17.6	96	Dilijan
Սիսիան	14.9	206	Sisian
Ալավերդի	13.0	162	Alaverdi
Ստեփանավան	12.8	139	Stepanavan

ԵՐԵՎԱՆ ՔԱՂԱՔԻ ՎԱՐՉԱԿԱՆ ՇՐՋԱՆՆԵՐԻ
 ՄՇՏԱԿԱՆ ԲՆԱԿՉՈՒԹՅԱՆ ԹՎԱՔԱՆԱԿԸ
 NUMBER OF PERMANENT POPULATION
 OF YEREVAN CITY ADMINISTRATIVE DISTRICTS

(հունվարի 1-ի դրությամբ, 1 000 մարդ)
 (as of January 1, 1 000 persons)

	2014	2015	2016
ք. Երևան Yerevan City	1 068.3	1 071.5	1 073.7
Աջափնյակ Ajapnyak	108.8	108.9	109.1
Ավան Avan	53.1	53.1	53.1
Արաբկիր Arabkir	116.7	116.2	115.8
Դավթաշեն Davtashen	42.5	42.5	42.5
Էրեբունի Erebuni	125.0	125.8	126.5
Կենտրոն Kentron	125.8	125.8	125.7
Մալաթիա- Սեբաստիա Malatia-Sebastia	134.4	135.2	135.9
Նոր Նորք Nor Nork	128.4	129.5	130.3
Նորք-Մարաշ Nork-Marash	11.9	11.9	11.8
Նուբարաշեն Nubarashen	9.7	9.8	9.8
Շենգավիթ Shengavit	137.8	138.6	139.1
Քանաքեռ-Զեյթուն Qanaker-Zeytun	74.2	74.2	74.1